

מסורת הש"ס

(א) וְלַעֲלֵל כו' ע"ש ושי"ג
(ב) וְלַעֲלֵל כו' (א) וְלַעֲלֵל כו'
(ג) כו' (ד) אֲלֵלָה רַעֲיָה
(ה) וְלַעֲלֵל כו' מְנַחֵם ק'
(ו) ע"י חו"ס מְנַחֵם ק' ד"ה
אמר לה וְתוֹסֵף לַעֲלֵל כו'
ד"ה אמר וְתוֹסֵף קוּטֵה מִב'
ד"ה אֵלָּה (א) וְנִמְנָחֵם ק'
אֲלֵלָה (מְנַחֵם ק') (ה) זְכַחֵס
כו' (ט) וְלַעֲלֵל הִיא
(י) ע"י (א) וְלַעֲלֵל כו'
(ט) ע"י (א) וְלַעֲלֵל כו'

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והרי אברים
כו' השכן הכה דא
האברהם לכו לנבי
פלוגהיה דרכ: (ב) רש"י
ד"ה מוסר גבוליו כי כוונת
על כדכתיב וסבה את גופו
ואת רגליו:

הגהות הגר"א

[א] ג' (והרי אברים כי
עד אלה קשיו) תלמי' וכן
מחקר רש"י: [ב] שם
(למנוחה דעבודת מטה
בעל כו' עד מעשה שהיה)
תלמי' (וכן מחקר רש"י):

מוסף רש"י

אם הגיע זמן
השחיטה. אם האיר היום
לשחוט את המזבח (מנחת
אברהם). האיר היום,
כמו (תהלים לו) האיר
ברקיו תבל (שם). מנחה
בן שמואל. היה מנוחה
על כך, כדלמד בספיקס
(י) שהיה מנוחה על
הפסוקים, והיה פסוקים
שמפסיקם כשהאיר היום מי
שחוט ומי זרק, וכשהוא
שאל אם הגיע זמן שחיטה
אמר לאותו שעל הגג
אמר אם האיר פני כל
המזבח עד שבתחילת ואל
אומר לו הן, ובתלמוד
ירושלמי מנחה שפסיק
היה אומר עד שבתחילת
זיוס הכפורים כדי להזכיר
ימינו צדקו (שם). ומה
מנחתו בן שמואל, רמזה
הוצרכו לכך. לעלות לגג
וללכות אם האיר היום
(שם). ודימו. סבורים היו
(שם). והוציאוהו לבית
השחיטה. שפסול היה
לפי ששחט בלילה, דכתיב
זיוס זככתם, זיוס בני
לזכות (שם). כל המוסר
את רגליו. גדולים שהן
לזית הכסא (שם).

תוס' ישנים

שאלתו ותורתה השכן היו
תחלת עבודת אלו היום,
ועל כדכתיב כשקדש את קדש
כלל היום כולו, (מה שאין
כן סידור מערכת) שהיה
גם בלילה צריך להקדיש
כמה פסוקים ואין גם
תשעית עבודה כל כך
כמו בתורתה השכן שחייב
לה עבודה דומה. ה"ר
יוסף. אישתיבתינהו הא
הרגימי מי שובח ב'י.
ולקמן (כת, א) קאמר דהיין
עלמא עמיה יפסיקו לה דכתיב
עמיה, אלא ה"ר לנפול לית

לה הכי יבטיבא עבודת יום בעיא פייס ועבודת י"ה לא בעי פייס. (מלמד בלפני נפשה ה"ר). אבל אין נראה
לפרש דייק מפשטא דמילתא דפריך אלא מעשה דקאמרת האילן ועבודת יום מביע פייס, אלא תלי טעמא בעבודת יום,
דל"כ הוה משמע שיש תלמוד אלא דקרי ליה עבודת יום, והא מביע בדיחא (ווקאל א, ה) ובער עליה הכהן פנים בנזק
בנזק ואוקומהו לעיל לשי גזירין, ואין נראה לפרש דלא שמוע ליה. ועוד מנה ליה למלמדא דקא האוילן ועבודת יום הוא
דלמא אעיקר מילתא דחייב בה זר מיתה קא. בשום בעשה שחיה. והוא מלי למימר משום שחלת עבודה דומה היא,
אלא דעדיפא מיהו קא בעינן, ועוד דהכל לא אחי שפיר כמו לעיל, משום דלעיל קאמר לחשובה מערכתא שהיא בלילה,
אלא כל אחי חשבו מעידי ואל חשבו מעידי שני גזירין שכן פייס. יבטיבא שבעבודת יום ושור חיב (ע"ה) ביהוה בביא
פייס. דהא פשטא דמילתא פריך ליה לעיל על לישנא קמא דכתיב לעיל. שאני שחיטה דרזחיה עבודה דביטא הוא. וטע"ג
דכשרה בור ואפילו שחיטת פרי איכא דנמשך לקמן בפרק טרק בקלפי (מב, א), מכל מקום תחילת עבודה דמדיד היא. ואמתי
הוה מלי לאקשיו והרי דישון מונח הפנימי והמערב והולכת אצרים לכנס דלון וזר חייב עליהן דלאו עבודה תמה היא

והרי איברים ופדרים. לא גרסינן כלוליה הך גירסא דאיברים
ותרומת השכן הכה דהא (א) מניין לכו לגבי פלוגהייה דרז ולי
בעבודה שאין אחריה עבודה ואגז שיטפא דריהטא דגירסא דלעיל
דלישנא קמא דרזי וירא הדר וגרסינהו בלישנא בתרא. וה"ג יש לך

עבודה שיש אחריה עבודה ופסולה
בזר אלא אי איתמר כו': האילן
ועבודה תמה. דשלים ליה סידור:
למימרא דעבודה תמה בעי פייס
כו' עד משום מעשה שהיה לא גרסינן:
אף אן נמי סניא. דסידור גזירין
עבודה תמה היא כדכתיב יוחנן ודלא
כדכתיב ולי דלא מנו לה עבודה שזר
חייב עליה משום דשן אחריה סידור
איברים: ואילו זמן שני גזירין לא
קפני. אלא עבודה לילה היא והוא
גמר סידור מערכת וסידור האיברים
שהוא עבודת יום תחילת עבודה אחרת
הוא ולא גמר סידור המערכת היא:

הדרן עלך בראשונה

אמר להם הממונה. הוא הסגן:
לאו ורואו. על החומה או
על הגג: זמן השחיטה. שחיטת
התמיד. כלומר אם האיר המזרח
ששחיטה פסולה בלילה דכתיב
(ויקרא יט) זיוס זככתם: הוראה.
זה שעלה לגג: צדקא. לשון צוהר
כמו למען (י) (היות) לה צדק (יחזקאל
כא) האירו צדקים (תהלים עז): עד
שהוא בחדר. עד שנראה הצוהר
עד חדרו: והוא אמר לן הן. מפרש
במראה י: למה הוצרכו לכך. לעלות
לגג ולראות: עלה מאור הלילה.
למה תואר הלילה כמון לשחית:
ודימו. וחסכו: והולילוהו לזיוס
השחיטה. כשהזיוס ששחט בלילה:
הוריו כ"ג כו'. מפרש את גמ' י:
מיסך רגליו. נקצים הגדולים.
ולשון מיסך כמו אילן המיסך על
הסך (מיר דף נד): לפי שהסך
לנקצים גדולים כורע על צרכיו
(ג) ומכסה גופו את רגליו וכן
שאלו כתיב (שמואל א כד) וסס
מערה ויבא שאלו להסך את רגליו:
קידוש ידים ורגלים. מן הכיור:
גמ'

שהיא עבודת יום כו' דלעיל אלא שה"ס מאריך לדקדק יותר במילתיה דרזא למימרא דעבודה תמה בעי פייס ואף אן נמי תנינא דקא
מקשיע למילתיה דרזי יוחנן וכיון דדחי ליה לשיעמא תו לא מתוקמא מילתיה דרזי יוחנן מכת קשיו דרזא להכי ז"ל אלא אי איתמר הכי
איתמר דלעיל לפי שהיא עבודת יום והשחט לא מלי למיפך יפסו לה בפני עממה דטובא איכא עבודת יום שאין מפסיקין לה בפני עממה
וא"ת ה"ר איכא ניסוך היין והמים שהן עבודות תמות ואין מפסיקין לכן בפני עממן י"ל כיון דיש אחריהן כמה עבודות זו זיוס אין מפסיקין להו
בפני עממן אלא סידור שני גזירין אין אחריהן עבודה ע"כ לא אותה הלילה והוא לו למימר דשחיטא כולי האי להפסיק בפני עממה
ופריך והרי איברים ופדרים כו' ומשני סוף עבודה דומה היא ואין עוד עבודה אחריה זו זיוס ולהכי מפסיקין לה בפני עממה לפי דכתיב
דשחית היו מפסיקין נמי לאיברי ומשני של בין הערצים והן איברים אין אחריהם עבודה כל אותה היום ופריך והרי שחיטה דמפסיק לה
בפני עממה דעיקר הפייס הוא [מן] שחט ושאר אחי הכהנים נמשכין עמו אגז גרר דידיה:

הדרן עלך בראשונה

השכן ולא לביע פייס ומשני סוף עבודה דומה ניהו אפילו כשנעשין
בלילה לא שייכא להו תרומת השכן דכפרי' לעיל והרי תרומת השכן
דנהי דזימנין לא הויה הולאה בתרה מ"מ כיון דכשהיו צריכין היו
מוציאין אחר תרומת השכן דכתיב וצבת הרמה (ויקרא ו) ופשט את
בגדיו ונצט צדדים אחרים והוא:

את השכן וגו' איכא לאו עבודת תמה
היא דלא מקרי עבודה תמה אלא
עבודה שאין אחריה עבודה לעולם
דכפרישית ומשני משום מעשה שהיה
כך נ"ל לפרש גירסת הספרים מיהו
רש"י ל"ג ליה ולפי מה שפירשתי לא
יקשה מה שהקשה רש"י:

אף אן נמי תנינא וכו'. והרי
שני גזירין לא קפני אלא
עבודת לילה ניהו ואט"ג דכתיב
בנזק בנזק י"ל כיון דכתיב בנזק
בנזק תרי זימני ניהו תן צדק
לנזקו של לילה: יפ"סן דה בפני
עצמה. כיון דעבודה תמה היא
לעבודת לילה היא ועבודת התמיד
שהן עבודת יום לא שייכא ליה הא דלא
פריך מוריקא דעבודה תמה היא ואין
מפסיקין לה בפני עממה י"ל נהי דאין
אחריה עבודה לפי שהקטרת אימורין
שאחריה לא מעכבי וזימנין דליתא
כגון שנטמאו אימורין או שאזכר מ"מ
כיון דכי איתנהו מעכבי לא חשיבא
זריקה [עבודה] תמה כ"כ להפסיק לה
בפני עממה ולהכי פריך והרי תרומת
השכן דלע"ג דהולאה השכן שהיא
אחריה וזימנין דליתא מ"מ כיון דזימנין
דליתא לא מייחש להפסיק לה בפני
עממה דכפרישית צריקה א"נ י"ל

הדרן עלך בראשונה

אמר להם הממונה י צאו וראו אם הגיע
זמן השחיטה אם הגיע הוראה אומר
ברקאי מתאי בן שמואל אומר האיר פני
כל המזרח עד שבחברון והוא אומר הן
ולמה הוצרכו לכך שפעם אחת עלה מאור
הלבנה ודימו שהאיר מזרח ושחטו את
התמיד והוציאוהו לבית השחיטה והוריו
כ"ג לבית הטבילה זה הכלל היה במקדש
(כ"ג כל המיסך את רגליו טעון טבילה וכל
המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים:
יוחנן זר שסידר שני גזירין חייב מפני

שהיא עבודת יום כו' דלעיל אלא שה"ס מאריך לדקדק יותר במילתיה דרזא למימרא דעבודה תמה בעי פייס ואף אן נמי תנינא דקא
מקשיע למילתיה דרזי יוחנן וכיון דדחי ליה לשיעמא תו לא מתוקמא מילתיה דרזי יוחנן מכת קשיו דרזא להכי ז"ל אלא אי איתמר הכי
איתמר דלעיל לפי שהיא עבודת יום והשחט לא מלי למיפך יפסו לה בפני עממה דטובא איכא עבודת יום שאין מפסיקין לה בפני עממה
וא"ת ה"ר איכא ניסוך היין והמים שהן עבודות תמות ואין מפסיקין לכן בפני עממן י"ל כיון דיש אחריהן כמה עבודות זו זיוס אין מפסיקין להו
בפני עממן אלא סידור שני גזירין אין אחריהן עבודה ע"כ לא אותה הלילה והוא לו למימר דשחיטא כולי האי להפסיק בפני עממה
ופריך והרי איברים ופדרים כו' ומשני סוף עבודה דומה היא ואין עוד עבודה אחריה זו זיוס ולהכי מפסיקין לה בפני עממה לפי דכתיב
דשחית היו מפסיקין נמי לאיברי ומשני של בין הערצים והן איברים אין אחריהם עבודה כל אותה היום ופריך והרי שחיטה דמפסיק לה
בפני עממה דעיקר הפייס הוא [מן] שחט ושאר אחי הכהנים נמשכין עמו אגז גרר דידיה:

הדרן עלך בראשונה

אמר להם הממונה צאו וראו בו. ששאלם אישכם אברהם בבקר. צפ"ק דפסחים (דף ד. וס) פריך ויציודק מפרא מי לא תניא כל
היום כשר למילה אלא שהרזין מקדימין שנאמר אברהם וגו' ותימה היכי גמר מהכל דאין זרימין מקדימין מאורתא דלמא
מה שאברהם כל עמוד בלילה משום דמ"ח אל יאח יחיד בלילה כדלמד בפרק גיד הנשה (חולין דף כה). ואל"ת דכש"ה לא היה אברהם נמנע
מלהשכים בלילה כיון דשלוהי מזהו אינן ניזוקין מיהו קשה דהיא גופה דלא יאח יחיד בלילה מיהו ששם אברהם בנזק יליף הסם ודא קשיו כיון
דשלוהי מזהו אינן ניזוקין למה נמנע מלהשכים בלילה מתוך דמ"ח אל יאח יחיד וי"ל דמתי וישכם אברהם בנזק יליף הסם ודא קשיו כיון
קדום והכל מיייתי קרא דעקידה הלכך פריך שפיר מינה צפסחים דאי זרימין מקדימין למנא מאורתא א"כ אברהם נמי לקדום בנאורתא שהרי
לא היה ירא כלום חדא דשלוהי מזהו אינן ניזוקין ועוד דשני נערי עמו הוו וצפרק גיד הנשה (ס) מיייתי קרא דקדום דהסם יחידה הוה
שלא יראו במפלתה של קדום כדאשכחן כששמו של לוט ולא הוה נמי שליח מזהו כי לא היה חפץ הקצ"ה שישא בעדס רנה ותפלה:
אלא

דלא חשיב ליה אחריה עבודה דלא שייך מידי לסידור שני גזירין, וכך ולי לעיל דפסוקי מלמד חשיב ליה (פסלין) דלרבי יוחנן
דהכל. הדרן עלך בראשונה פירש שלישית בתנא. אמר להם הממונה. פירש בקוטרם גם כן ממונה הוא הסגן. ואמתי
נראה דכפרישית לעיל (טו, ז) ד"ה הממונה) אלא ארס אחר היה שהיה ממונה על כך. בתנא בן שמואל אומר האיר. פירש"י
בגמרות פירש שמי הלחם (ק, א) שהוא היה ממונה על הפיסות והיה אומר בן צבית המקדש, ואומן בן חזקיהו ממונה עלים היה
דמשמע במסכת שקלים (פ"ה מ"א) דקרי ליה ממונה על הפיסות והיה אומר בן צבית המקדש, וכן בגמרא דקאמר ממונה בן
שמואל על הפיסות. והריצין רחמי שפירש שם שמואל בן שמואל אומר הכי אומר הרואה. ואין נראה לרבינו דאמר שמואל אומר
שהיה ממונה על הפיסות הוא ששם הארבעה ואומר להם לאו ורואו כו', וא"כ הפסות הארבעה דמנינא לן בגמרא מי אומר האיר שמי
מונה אי קרא ארבעה אי קרא ארבעה ונפשוט דהיינו קרא ארבעה. ובגמרא בבביתא ה"ר ממונה בן שמואל ממונה על הפיסות
אומר כו', דהוא בעמיה היה ממונה על הפיסות דכפרישית, ועוד למה הוכרח ממונה על הפיסות במילתיה דממיה בן שמואל יומר
בשאר דברי התנאים, אלא ש"מ דכפרישית, וגם רבינו מאיר כותיה גרס.

עין משפט נר מצוה

א מ"י פ"א מהלכות
תמידין הלכה ז סמג
עין ק'
ב מ"י פ"א מהלכות
ביאת מקדש הלכה [ג]
מהלכות

רבינו חננאל

ולא והרי אברים ופדרים
שיש אחריה עבודה,
דלרבנן צריך להחזירין
למערכת גדולה, ולר'
מאיר עבדי לה מערכת
בפני עצמה. ודחי סוף
עבודה דומה היא. והרי
תרומת השכן שיש אחריה
עבודה צריכה למחנה וסידור
המערכת. ופרקינן תחילת
עבודה דומה היא, כו'
יוחנן דאמר קדש ידיו
לתרומת השכן, למחר
אין צריך לקדש שכבר
קדש מתחילת עבודה.
וקשיא לן ואמאי לא דחי
הכי אימא שכבר קדש
מתחילת עבודה (א) הנה
(ו) עבודת לילה ופסולה
בור. אלא העלה בקשיא,
פרקינן משום דבתחילת
הפרק דנחתו זו השנייה
וא' איבעית אימא לעולם
תחלת עבודת יום הוא
ואמאי לא תקינו לה פייס,
מעיקרא סבור כיון דאיכא
אונס שיהא לא אתו, כיון
דחזו דאחו ואחו נמי
לכבדנה תקינו לה פייס.
ותרישנא דר' יוחנן הכי,
זר שסידר שני גזירין
חייב והוא עבודה תמה
היא. אי הכי תיבעי פייס
בפני עצמה. ופרקינן האי
כבר שנינו לה דאמרינן
בתחלת הפרק כיון דחזינו
פייס לתרומת השכן לא
הוה אתו, שהיה כבוד עליהן
לחינה השניה ולעמוד,
דהוה אמרי מי יימר
דמיטרימי לה, הדר תקינו מי
שוכה בתרומת השכן וזה
כסידור מערכת ובשני
גזירין, כלומר הוסיפו אילו
לעבודות כדי שיבואו.
המבשר דעבודה תמה
בעיא פייס כו', כענין
הראשון.

הדרן עלך בראשונה כל
מי (שהיה) [שיריה].
אמר להם הממונה צאו
וראו אם הגיע זמן
השחיטה כו'.

(א) אולי ז"ל ועבודת לילה היא
ופסולה בור.

תוס' ישנים

ונע"ל פייס. וא"כ למימר
דרשון מונח הפנימי תחילת
עבודת יום ועבודת פייס,
והולכת אצרים לכנס תחילת
הקטרה. ואיכא דאמרי
בתקוף דה רבי וירא.
והיה כדכתיב ויהי
אצרים ופדרים כו' והרי
תרומת השכן כו', ומחקר
הקוטרם ודחיל עבודה
תמה היא וכדפרישית לעיל
(כד, א) ד"ה לנמו.

זר שסידר שני גזירין
עצים חייב הוואיל
ועבודה תמה היא. ולת'
ליה הא דלמנא לעיל (כד,
ב) זר שסידר שני גזירין
לחייב איכא סידור אברים
יוחנן